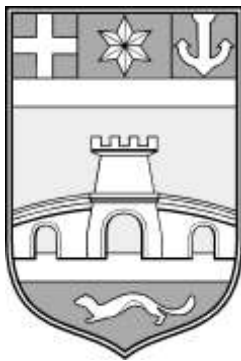

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

- a) **INFORMACIJA O PROVEDBI NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA ZA RAZDOBLJE 2013. DO 2020. GODINE I AKCIJSKOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U 2017. GODINI**
- b) **PRIJEDLOG AKCIJSKOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE ZA 2018. GODINU**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*
- *Hrvatski zavod za zapošljavanje Regionalni ured Osijek*
- *Tajništvo Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2018.

a)

**INFORMACIJA O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE ZA
UKLJUČIVANJE ROMA ZA RAZDOBLJE
2013. DO 2020. GODINE I AKCIJSKOG
PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE U 2017. GODINI**

1. UVOD

U Osječko-baranjskoj županiji, prema popisu stanovništva iz 2011. godine živi 1.874 Roma (po popisu iz 2001. godine bilo je 977 osoba koje su se izjasnile kao pripadnici ove manjine). Najviše ih živi na području Općine Darda (650) te Grada Belog Manastira (301).

Vlada Republike Hrvatske donijela je 2003. godine Nacionalni program za Rome u cilju ostvarivanja Ustavom i pravnim sustavom Republike Hrvatske zajamčenih prava te uklanjanja svih oblika diskriminacije. Nacionalnim programom za Rome željelo se na sustavan način pomoći Romima u poboljšanju uvjeta življenja te osigurati ravnopravnost pripadnika romske nacionalne manjine s ostalim građanima Republike Hrvatske. Također, Republika Hrvatska pristupila je Desetljeću uključivanja Roma što su ga pokrenuli Otvoreno društvo i Svjetska banka te izradila Akcijski plan za Rome za razdoblje od deset godina odnosno od 2005. do 2015. godine.

Od donošenja Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. - 2015. u cilju integracije u društveni život i procese odlučivanja u lokalnoj i široj zajednici, postignut je znatan napredak na svim područjima.

U cilju redefiniranja prioriteta i usklađivanja s uočenim potrebama vezanim uz socijalno uključivanje Roma na svim razinama - lokalnoj, područnoj, nacionalnoj i europskoj razini, krajem 2012. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, a u travnju 2013. godine donijela je i Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje 2013. do 2015. godine. Akcijski plan obuhvaća sljedeća područja: obrazovanje, zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, prostorno uređenje, stanovanje i zaštitu okoliša, uključivanje romske manjine u kulturni i društveni život, statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava s naznačenim mjerama, nositeljima, sudionicima i rokovima provedbe te potrebnim financijskim sredstvima. Nositeljima provedbe niza predviđenih mjera određene su, između ostalih, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U tijeku je izrada Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2017. do 2019. godine.

Vijeće romske nacionalne manjine Osječko-baranjske županije izabrano je 31. svibnja 2015. godine, četvrti puta od kako se održavaju izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Osječko-baranjska županija financira rad i administrativne poslove Vijeća s iznosom od 90.000,00 kn godišnje. U 2017. godini Vijeću romske nacionalne manjine su, kao i prethodnih godina, planirana sredstva u tom iznosu. S obzirom na opravdana sredstva, doznačene su im četiri akontacije po 22.500,00 kn što je ukupno 90.000,00 kn, a od čega su utrošili 89.033,36 kuna.

Za programe i manifestacije romskih udruga redovito se dodjeljuju sredstva temeljem zahtjeva romskih udruga, odnosno prijavljivanjem na Javni poziv za financiranje programa i projekata udruga od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije za 2017. godinu.

Na razini Osječko-baranjske županije od 2005. godine djeluje Savjet za nacionalne manjine, radno tijelo Župana, koje prati stanje i razmatra pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom Ustavom, zakonom i drugim propisima zajamčenih sloboda i prava etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina iz nadležnosti Županije te potiče, podupire i predlaže mjere pospješivanja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na ovome području.

Radi osiguranja kontinuiranog praćenja i poticanja provedbe propisanih mjera i aktivnosti Savjet za nacionalne manjine Osječko-baranjske županije osnovao je još u veljači 2007. godine Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome na području Osječko-baranjske županije, koje ima zadaću praćenja provedbe programa za Rome na području Županije, predlaganja i poduzimanja mjera i aktivnosti usmjerenih sustavnoj i učinkovitoj realizaciji programa te izvještavanja Savjeta za nacionalne manjine i nadležnih državnih tijela o provedbi mjera i aktivnosti na razini Županije.

2. PROVEDBA AKTIVNOSTI I MJERA U PODRUČJU PROSTORNOG UREĐENJA I OKOLIŠA

Na području Osječko-baranjske županije izrađeni su i doneseni svi prostorni planovi uređenja općina/gradova. Temeljem Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13. i 65/17), Zakona o gradnji ("Narodne novine" broj 153/13. i 20/17.) i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15. i 123/17.), jedinice lokalne samouprave su nadležne i dužne skrbiti o svom prostoru na principima održivog razvitka. Iz tih obveza proizlazi i pravo jedinice lokalne samouprave na utvrđivanje građevinskih područja kroz prostorne planove uređenja općina/gradova, te planiranje infrastrukture neophodne za funkcioniranje naselja.

Tijekom izrade prostornih planova uređenja općina/gradova, na inicijativu Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije, sve lokacije naseljene Romima registrirane u Programu aktivnosti i mjera za unaprjeđenje stanja prostora i okoliša lokacija naseljenih Romima Osječko-baranjske županije unesene su u građevinska područja. Ovaj korak smatra se presudnim u integriranju Roma u lokalnu i regionalnu sredinu budući da se gospodarenje i uređenje prostora mora provoditi u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakonom o gradnji.

Pokrivanjem prostora Osječko-baranjske županije novom generacijom prostornih planova osigurani su preduvjeti za izgradnju infrastrukture koja koristi svim stanovnicima Osječko-baranjske županije, pa tako i Romima koji žive na području Županije. Potreba izgradnje infrastrukture i izgradnja stambenih zgrada utvrđene su prostornim planovima, kao mjere i aktivnosti koje je potrebno provoditi gotovo na svim lokacijama naseljenim Romima.

2.1. Sažetak Programa aktivnosti i mjera za unaprjeđenje stanja prostora i okoliša lokacija naseljenih Romima za Osječko-baranjsku županiju

Nacionalnim programom za Rome propisana je izrada županijskih programa aktivnosti i mjera za unaprjeđenje stanja prostora i okoliša lokacija naseljenih Romima koji treba detaljno odrediti:

- radnje i radove koje je potrebno provesti,
- način, rokove i subjekte zadužene za provedbu,
- sredstva potrebna za izvršenje i
- izvore sredstava.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela je 15. srpnja 2005. godine Program aktivnosti i mjera za unaprjeđenje stanja prostora i okoliša lokacija naseljenih Romima za Osječko-baranjsku županiju ("Županijski glasnik" broj 10/05., u daljnjem tekstu: Županijski program), a izvadak iz Županijskog programa dostavljen je svim općinama i gradovima na čijem području žive Romi.

2.2. Prostorni razmještaj i tipovi lokacija na području Osječko-baranjske županije na kojima žive Romi

Koncentracija romskog stanovništva, a time i lokacija, najveća je na području Baranje.

Lokacije su, ovisno o odnosu prema građevinskom području i legalnosti izgradnje, sistematizirane na sljedeće tipove:

- bespravno izgrađene lokacije izvan građevinskih područja naselja
- bespravno izgrađene lokacije unutar građevinskih područja naselja, ali na površinama suprotne namjene
- bespravno izgrađene lokacije unutar građevinskih područja na površinama planom predviđenim za predmetnu namjenu
- legalno izgrađene lokacije

Građevinsko stanje objekata većinom nije zadovoljavajuće na lokacijama koje su izdvojene, a na integriranim lokacijama stanje je uglavnom zadovoljavajuće.

Pretpostavljamo da su se primjenom Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine" broj 86/12., 143/13. i 65/17.) podatci o legalnosti izgradnje izmijenili.

Završetkom postupka legalizacije i evidencijom nekretnina na državnoj razini, moći će se prikazati i ovi parametri uspoređujući nove podatke o legalnim građevinama kroz geoinformacijski sustav s popisom stanovništva unutar evidentiranih romskih naselja, obzirom da se podatak o nacionalnoj pripadnosti podnositelja zahtjeva za legalizaciju ne evidentira. Komunalna opremljenost lokacija naseljenih Romima je različita: lokacije najčešće imaju električnu energiju, uličnu rasvjetu i cestu, a najlošije je stanje po pitanju opremljenosti javnim vodovodnim te odvodnim i kanalizacijskim sustavima. Izgrađenost ovim sustavima u romskim naseljima najčešće ovisi o njihovoj izgrađenosti u samom naselju kome pripadaju.

Općenito se može reći da na lokacijama nema značajnijih izdvojenih sadržaja javne društvene infrastrukture, budući da se za socijalne i društvene potrebe koriste postojeći javni sadržaji u naseljima, što se s obzirom na veličinu i prostorni razmještaj romskih lokacija ocjenjuje zadovoljavajućim.

2.3. Detaljni prikaz lokacija s mjerama i aktivnostima za unaprjeđenje stanja i rekapitulacija potrebnih financijskih sredstava

Sustav planiranja i uređenja naselja nije utemeljen na principima nacionalne ili etničke pripadnosti stanovništva niti se na toj osnovi vode podaci o prostoru i korisnicima prostora. Zbog toga su se podaci uglavnom prikupljali uz pomoć jedinica lokalne samouprave koje su bolje upoznate sa stvarnom situacijom na terenu.

Uređenje prostora, odnosno naselja mora se provoditi u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Rješavanje prostornih problema samo je jedan od preduvjeta za integriranje Roma u lokalnu i regionalnu sredinu. Osim prostornog aspekta, potrebno je riješiti i socijalna pitanja što prije svega uključuje pitanja školovanja, osposobljavanja za rad, zapošljavanja i slično.

Na osnovi prethodnih analiza i prikupljenih podataka predlažu se za svaku pojedinačnu lokaciju mjere i aktivnosti koje je potrebno provesti za unaprjeđenje stanja kojim će se poboljšati uvjeti stanovanja Roma. To, prije svega, uključuje izradu, donošenje i provedbu dokumenata prostornog uređenja i uređenja zemljišta, što je sve u nadležnosti jedinica lokalne samouprave (gradova i općina).

2.4. Aktivnosti Osječko-baranjske županije i jedinica lokalne samouprave

a) Osječko-baranjska županija

Opredjeljenje Osječko-baranjske županije, kao jedinice područne (regionalne) samouprave je ravnomjeran razvitak svih njezinih dijelova, bez obzira na nacionalnu pripadnost većinskog stanovništva koje u pojedinom naselju živi.

U uređenje lokacija na kojima žive Romi, Osječko-baranjska županija se uključuje indirektno putem financiranja izgradnje infrastrukture i javnih sadržaja koji služe svim stanovnicima tih naselja, pa tako i Romima, budući da je važan element provedbe Nacionalnog programa za Rome rješavanje egzistencijalnih problema u romskim naseljima, kao što su vodovod, odvodnja, električna energija i slično.

b) Jedinice lokalne samouprave

Grad Beli Manastir

U Gradu Belom Manastiru Romi žive na tri lokacije: **u Ulici Petra Berislavića, Zagrebačkoj ulici i Ulici Josipa Pančića**. Sve tri lokacije imaju obilježja "romskih naselja", ali su djelomično i integrirane pa se ne može reći da su tipična "romska naselja".

Grad Beli Manastir u 2017. godini nije ostvario prihod iz kojega je mogao financirati provedbu planiranih aktivnosti predviđenih u Akcijskom planu za uključivanje Roma za 2017. godinu, pa iste nije ni realizirao, no kroz program pojačanog održavanja poboljšana je javna rasvjeta u Berislavićevoj ulici.

Realizacija prijedloga mjera u 2018. godini ovisi o osiguranju sredstava iz drugih izvora, budući je gradski proračun nedostatan za ovako velike infrastrukturne zahvate.

Grad Belišće

U Gradu Belišću Romi žive na lokaciji u **naselju Bistrinci**. Ova lokacija je jedna od većih lokacija na kojima žive Romi u Osječko-baranjskoj županiji. Radi se o tipičnom "romskom naselju" u kojem živi oko 350 Roma u sedamdesetak domaćinstava. Prostornim planom uređenja grada Belišća iz 2003. godine područje romskog naselja u Bistrincima, u Ulici Marka Oreškovića, označeno je kao građevinsko područje. Donošenjem I. izmjena i dopuna UPU dijela ulice Marka Oreškovića na Gradskom vijeću Grada Belišća 17. prosinca 2014. godine, omogućena je izrada potrebne projektne dokumentacije za izgradnju vodoopskrbe i odvodnje u dijelu Ulice Marka Oreškovića u Bistrincima kao i za izgradnju društvenog doma za potrebe romske nacionalne manjine. U drugoj polovici 2016. godine na 11 stupova niskonaponske mreže u Ulici Marka Oreškovića postavljene su svjetiljke javne rasvjete.

Grad Belišće je u 2017. godini za aktivnosti na provedbi Akcijskog plana za uključivanje Roma na području Osječko-baranjske županije izdvojio ukupno 2.071.486,60 kn što predstavlja 8.69% vlastitih izvornih prihoda Proračuna grada Belišća u 2017. godini.

Aktivnosti su, između ostalih, bile sljedeće:

- U 2017. godini za izradu projektne dokumentacije za izgradnju prometnih površina (kolnika, kolno-pješačkih površina i pješačkih površina) u ulici Marka Oreškovića u Bistrincima utrošeno je 30.000,00 kn;
- Za izmjenu projektne dokumentacije za Romski dom u ulici Marka Oreškovića u Bistrincima utrošeno je 30.000,00 kn, a za izvođenje radova na nastavku izgradnje utrošeno je 316.000,00 kn;
- Za projekt izgradnje vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava utrošeno je 1.257.829,39 kn što s PDV-om iznosi 1.572.286,60 kn (sufinancirano sa sredstvima Hrvatskih voda).

Grad Našice

Na području Grada Našica, sukladno popisu stanovništva, žive četiri osobe koje su se izjasnili kao Romi, što čini 0,02% ukupnog stanovništva, te je Grad Našice smatrao nepotrebnim biti dio Akcijskog plana za 2017. godinu, tako da su i u 2018. godini ostali pri istom stavu, iako im je upućena zamolba za dostavu podataka.

Grad Osijek

Na području grada Osijeka Romi žive na pojedinačnim lokacijama i legaliziranim objektima u gradu te u nelegaliziranim objektima u Vinogradskoj ulici i u naselju Tenja u Ulici Matije Vlačića. Lokacije u naselju Osijek su "integrirane" lokacije, dok je lokacija u naselju Tenje manje "romsko naselje". Prema prostorno-planskoj dokumentaciji koja je važila do 16. studenog 2010. godine nije postojala mogućnost legalizacije objekata u Vinogradskoj ulici u Osijeku te je bilo nužno izmjenama prostorno-planskih dokumenata stvoriti pretpostavke za legalizaciju.

Donošenjem Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Generalnog urbanističkog plana Grada Osijeka ("Službeni glasnik" Grada Osijeka broj 12/10.) dio Vinogradske ulice prenamjenjen je u "M" (mješovita namjena) iz čega proizlazi mogućnost legalizacije navedenih objekata. Grad Osijek tijekom 2016. godine nije provodio nikakve aktivnosti vezane uz Akcijski plan za Rome. Unatoč upućenoj zamolbi za dostavu podataka za 2017. godinu, očitovanje nismo zaprimili, pa pretpostavljamo da nije bilo aktivnosti sukladno Akcijskom planu.

Grad Valpovo

Na području Grada Valpova živi nekoliko obitelji Roma na lokacijama u naselju Nard, naselju Šag i u naselju Valpovo. Sve lokacije osim lokacije u Šagu su "integrirane" lokacije te koriste postojeću izgrađenu infrastrukturu u naseljima.

S obzirom da područje prostornog uređenja i gradnje ne poznaje nacionalnosti niti etničke skupine te zbog činjenice integriranosti u Gradu Valpovu po tom pitanju nemaju na ovaj način izražene podatke za 2017. godinu, no također naglašavaju da nije bilo dodatnih predmetnih aktivnosti na lokacijama na kojima u većem broju žive Romi.

Općina Bilje

Općina Bilje aktivno se uključila u provođenje aktivnosti u provedbi Akcijskog plana desetljeća za uključivanje Roma. U Općini Bilje Romi žive na lokaciji u **naselju Vardarac u Ružinoj ulici**, dok su iz naselja Konkološ otišli (nekretnina je promijenila vlasnika).

Općina Bilje unazad nekoliko godina aktivno se uključila u rješavanje komunalnih problema, pa je za Ružinu ulicu u Vardarcu, izradila dokumentaciju i ishodila dozvolu za gradnju, i istu nominirala Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova EU. Izvršena je rekonstrukcija i ishodena uporabna dozvola, čime se uvelike pridonijelo poboljšanju uvjeta stanovanja, boljoj prometnoj povezanosti i sigurnosti na lokaciji na kojoj žive Romi. U cijelom naselju Vardarac izgrađena je distributivna vodovodna mreža, distribucijski plinovod, rekonstruirana je elektroenergetska mreža i izgrađena javna rasvjeta.

Zajedničkim projektom s Upravom za ceste Osječko-baranjske županije, u 2016. godini, započeta je i završena rekonstrukcija prometnih površina u centru Vardarca. Rekonstruirana je županijska cesta, dio nerazvrstane ceste u Ulici Lajoša Košuta i servisne ceste ispred Doma kulture. Realizacijom projekta osiguran je nesmetan pristup osobama smanjene pokretljivosti (parkirališna mjesta za invalide, pristupne rampe i taktilne površine na pješačkim prijelazima i javnim pješačkim površinama), te povećana sigurnost djece i mladih u prometu (uređenje autobusnih ugibališta, pješačkih prijelaza i pješačkih staza). Uređen je neposredan pristup Domu kulture, mjesnoj trgovini i dječjem igralištu, koje se nalazi u središtu naselja. Rekonstrukcijom postojećih i izgradnjom novih prometnih površina u centru Vardarca, povećana je kvaliteta života i socijalne uključenosti osjetljivih skupina, uključivo Roma.

S realizacijom planiranih mjera za 2017., započelo se krajem godine i biti će nastavljene u 2018. godini. U postupku izrade je projektna dokumentacija za izgradnju/rekonstrukciju Školske ulice u Vardarcu, koja spaja lokaciju naseljenu Romima (Ružina ulica) s osnovnom školom, dječjim

vrtićem te igralištima i glavnom ulicom u naselju. Navedenom izgradnjom/rekonstrukcijom planira se proširenje postojeće ceste, zatvoreni sustav oborinske odvodnje, izgradnja pješačke staze, kolni prilazi i parkiralište ispred osnovne škole

Općina Darda

Temeljem Nacionalnog programa za Rome od 16. listopada 2003. godine u Dardi je planirano uređenje tri lokacije naseljene Romima: 'Romsko naselje' u ulici Nikole Šubića Zrinskog, Romsko naselje' - "Zlatnica" u Jablanovoj ulici i lokacija naseljena Romima - dio oko groblja. U Romskom naselju u Ulici Nikole Šubića Zrinskog u Dardi završena je izgradnja komunalne infrastrukture (cestovna mreža, vodoopskrbna mreža, odvodnja otpadnih voda, plinifikacija, elektroenergetska mreža, javna rasvjeta i telekomunikacijska mreža) iz sredstava programa "Integralni razvoj lokalne zajednice - EIB II", temeljem ugovora koji je 20. listopada 2008. godine Općina Darda sklopila s Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Završen je i veći dio radova izgradnje Kulturnog centra Roma Baranje donacijom CO-operating Netherlands Foundation for Central and Eastern Europe (CNF - CEF) i sufinanciranjem Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja. Dovršetak izgradnje Kulturnog centra Roma Baranje je u tijeku. Izgradnju sufinancira Europski fond za regionalni razvoj, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU te Općina Darda.

U 2018. godini započeti će izgradnja 87 stambenih jedinica u Romskom naselju u Ulici Nikole Šubića Zrinskog. Vrijednost investicije je oko 24.500.000,00 kn. Izgradnju sufinancira Europski fond za regionalni razvoj, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU te Općina Darda.

Općina Jagodnjak

U Općini Jagodnjak Romi žive u dva naselja: **u naselju Bolman i u naselju Jagodnjak.**

U ranijem razdoblju Općina Jagodnjak je vlastitim sredstvima uredila dio Ulice Ankice Dobrokes u Bolmanu i realizirala projekt rekonstrukcije ceste u ulici Vijenac Nikole Tesle u Jagodnjaku i nogostup u dijelu Ulice S. Kovačevića i B. Kidriča u Bolmanu. Općina Jagodnjak donijela je Akcijski plan Općine Jagodnjak za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine („Službeni glasnik“ Općine Jagodnjak broj 3/16.).

Općina Jagodnjak dodijelila je nužni smještaj dvjema romskim obiteljima u stambenim prostorima u svom vlasništvu na području naselja Bolman. Izgradili su nogostupe u Ulici V. Gačeše u Jagodnjaku i u ulicama Jovana Lazića i J.J. Zmaja u Majškim Međama gdje žive i romske obitelji.

Općina Kneževi Vinogradi

U Općini Kneževi Vinogradi Romi žive na dvije lokacije u **naselju Kneževi Vinogradi: u Glavnoj ulici i u Ulici 1. maja.** Lokacija u **Glavnoj ulici** je integrirana lokacija, a lokacija u **Ulici 1. maja** je manje "romsko naselje".

Općina Kneževi Vinogradi podnijela je zahtjev za legalizaciju stambenih objekata romskih obitelji koje žive u Ulici 1. maja u Kneževim Vinogradima i izradila arhitektonske snimke postojećeg stanja nelegalnih građevina za koje je izdvojila 25.000,00 kn proračunskog novca. Nakon legalizacije, naknadno će se rješavati imovinsko-pravna pitanja i izrađivati projekti komunalne infrastrukture. Troškove naknade za zadržavanje zgrada u prostoru, troškovi izgradnje komunalne infrastrukture i poboljšanje uvjeta stanovanja romske zajednice zatražit će se od MRRFEU.

Općina Magadenovac

Općina Magadenovac u 2017. godini nije provodila aktivnosti na lokacijama na kojima žive Romi.

Na području Općine Magadenovac romsko stanovništvo živi samo u naselju Beničanci, i to dvije obitelji jer je u međuvremenu jedna obitelj odselila.. Lokacija koristi izgrađenu infrastrukturu i javne sadržaje. Jedna građevina na lokaciji u naselju Beničanci priključena je na vodovodnu mrežu naselja. Općina Magadenovac sufinancirala je priključak s 2.000,00 kuna. Kanalizacijska mreža nije izgrađena niti u jednom naselju Općine Magadenovac, pa će se mogućnost priključenja na tu infrastrukturu rješavati kada se ista bude izgrađivala po naseljima.

Županijskim programom predviđa se rekonstruiranje jedne građevine na lokaciji u Beničancima, Kralja Tomislava 13. Troškovi rekonstruiranja stambene građevine na spomenutoj adresi predviđeni su u iznosu od 100.000,00 kuna. Prema saznanjima Općine, Romi koji su u proteklom periodu otišli s te adrese, sada su se vratili, ali sredstva za ovu rekonstrukciju nisu predviđena u Proračunu Općine Magadenovac, dok je financiranje iz Proračuna Republike Hrvatske izostalo.

Općina Petlovac

Na području Općine Petlovac Romi žive na lokaciji u dijelu **naselja Torjanci**. Radi se o tipičnom "romskom naselju" prostorno izdvojenom u odnosu na samo naselje. U 2017. godini izgrađen je priključak na vodoopskrbnu mrežu u Društvenom domu u romskom naselju u Torjancima, ukupne vrijednosti 4.291,45 kn.

Obzirom da planirane aktivnosti iz 2017. godine nisu realizirane, nastaviti će se provedba i dovršetak postupka pripreme geodetske i projektne podloge za parcelaciju romskog naselja Torjanci, u sklopu postupka legalizacije. Također se planira izgradnja energetske efikasne javne rasvjete u naselju Torjanci, uključivo i romsko naselje, ukupne vrijednosti 407.000,00 kn.

Općina Podgorač

U Općini Podgorač Romi žive na dvije lokacije: **u naselju Podgorač i u naselju Budimci**. Lokacije u naselju Podgorač su integrirane lokacije (Romi uglavnom žive u Ulici J.J.Strossmayera), dok su se u naselju Budimci Romi uselili u nekoliko napuštenih obiteljskih stambenih građevina. Općina Podgorač je proteklih godina učinila znatne napore u poboljšanju životnih uvjeta svih stanovnika Općine pa tako i pripadnika romske nacionalne manjine. Usvojen je Prostorni plan uređenja Općine Podgorač te njegove izmjene i dopune ("Službeni glasnik" Općine Podgorač broj 2/06., 1/09. i 3/17.) kojim su lokacije na kojima živi romska populacija izdvojene u građevinsko područje naselja. Kako se radi o privatnom vlasništvu nije bilo potrebe za dodjelom zamjenskih stambenih građevina.

Unazad nekoliko godina riješeno je pitanje javne vodoopskrbe i javne odvodnje naselja Podgorač, te je pripadnicima romske nacionalne manjine dostupna mogućnost priključenja na sustav javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Ostala potrebna komunalna infrastruktura i komunalne usluge (odvoz komunalnog otpada, javna rasvjeta, nogostupi, dječje igralište i dr.) postoje dugi niz godina, u funkciji su te se redovito održavaju i nadograđuju.

U **naselju Budimci** živi nekoliko obitelji romske nacionalne manjine s tridesetak članova koji žive u napuštenim obiteljskim kućama. Njihovo stambeno zbrinjavanje Općina Podgorač namjerava riješiti uz pomoć Države odnosno Agencije za promet nekretnina (APN) budući da Općina nema napuštene nekretnine u svom vlasništvu, a za kupnju zamjenskih nekretnina su potrebna znatna financijska sredstva.

U odnosu na komunalnu infrastrukturu u naselju Budimci, pripadnici romske nacionalne manjine imaju dostupan priključak na električnu i telefonsku mrežu, cestovni prilaz na lokaciju i osiguranu javnu rasvjetu, nogostupe i dječje igralište, a od nedavno stanovnici Ulice b.J.Jelačića imaju i mogućnost priključka na sustav javne vodoopskrbe. U pripremi je II faza izgradnje vodoopskrbnog sustava za naselje Budimci, odnosno sekundarna vodovodna mreža u sporednim ulicama naselja Budimci, za što je Općina Podgorač izdvojila znatna sredstva.

3. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE I AKCIJSKOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA U PODRUČJU ŠKOLSTVA I KULTURE

3.1 Prosvjeta i obrazovanje

Pitanja raznolikosti i pravičnosti središnje su teme u odgojno-obrazovnim sustavima mnogih zemalja. Pristup kvalitetnom odgoju i obrazovanju predstavlja jedan od najvažnijih načina kojima se može promicati integracija manjina u većinsko društvo. Upravo je kvaliteta obrazovanja koje Romi stječu kada pohađaju škole ono što je ključno za školski uspjeh i obrazovno postignuće, kao i za povećanje šansi da se Romi uspješno uključe u tržište rada i samo društvo.

U Osječko-baranjskoj županiji Romi žive unutar postojećih administrativnih jedinica - sela i gradova.

Na području Županije učenici Romi integrirani su u redovite razredne odjele s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu te se, slijedom toga, i financiranje obavlja sukladno kriterijima i mjerilima koji su važeći za sve škole na području Županije. Odluku o kriterijima i mjerilima za financiranje škola donosi Skupština Osječko-baranjske županije, a ovisno o visini sredstava koja su određena za škole u našoj Županiji temeljem Odluke koja se donosi na državnoj razini.

Kao što je vidljivo iz tablica 485 učenika u 25 osnovnih i 15 srednjih škola Osječko-baranjske županije izjašnjavaju se kao Romi što je više u odnosu na prošlu školsku godinu kada se kao Rom izjasnilo 427 učenika.

Podaci o učenicima romske nacionalnosti u osnovnim školama na području Osječko-baranjske županije 2016./2017. školske godine

Tablica 5.

R. br.	Naziv OŠ	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred		5. razred		6. razred		7. razred		8. razred		Ukupno učenika 1.- 8. raz.	
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
PODRUČJE OSIJEKA I OKRUŽJE OSIJEKA																			
1	OŠ F. K. Frankopana, Osijek		2			1	2			1		1	2	1	1		1	4	8
2	OŠ Ljudevita Gaja, Osijek			1				1		1								0	3
3	OŠ Ivana Filipovića, Osijek							1		1		1						3	0
4	OŠ "Tin Ujević", Osijek					1												1	0
5	OŠ Vladimira Becića, Osijek	1			1				1		2	1						2	4
6	OŠ Josipovac									2	1							2	1
7	OŠ Višnjevac	1		2	1													3	1
UKUPNO OSIJEK I OKRUŽJE		2	2	2	3	2	2	1	2	4	4	3	2	1	1		1	15	17

R. br.	Naziv OŠ	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred		5. razred		6. razred		7. razred		8. razred		Ukupno učenika 1.- 8. raz.	
		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
PODRUČJE DONJEG MIHOLJCA																			
8.	OŠ A. Starčevića, Viljevo; PŠ Kapelna	1					1				1		1					0	2
UKUPNO		1					1				1		1					1	3
9.	OŠ "Matija Gubec", Magadenovac											1					1	1	1
	PŠ Beničanci					1												1	0
UKUPNO						1						1					1	2	1
UKUPNO DONJI MIHOLJAC		1				1	1				1	1	1				1	3	4

R. br.	Naziv OŠ	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred		5. razred		6. razred		7. razred		8. razred		Ukupno učenika 1.- 8. raz.	
		SPOL		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
PODRUČJE VALPOVA																			
10.	OŠ Petrijeveci	2	1	2	1	2	2	1	3									7	7
11.	OŠ Matije Petra Katančiča, Valpovo PŠ Nard									1	1			1		1		1	3
	UKUPNO	1								1	1			1		1		2	3
12.	OŠ Ivana Kukuljevića, Belišće	2	3		2	4	1	2	2			2				1	1	9	11
13.	OŠ Ladimirevci PŠ Ivanovci	1		2			1	2						1		1		1	3
	UKUPNO	1	1	2			1	2				1		1	1	1	1	6	5
14.	OŠ I. B. Mažuranić, Koška, PŠ Lug Subotički	1	1						1									1	2
	UKUPNO	1	1						1									1	2
15.	OŠ Bratoljuba Klaića, Bizovac PŠ Samatovci									1	1	1						2	1
	UKUPNO							1		1	1	1						3	1
UKUPNO VALPOVO		7	6	4	3	6	4	6	6	1	2	2	3	0	2	2	3	28	29

R. br.	Naziv OŠ	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred		5. razred		6. razred		7. razred		8. razred		Ukupno učenika 1.- 8. raz.	
		SPOL		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
PODRUČJE NAŠICA																			
16.	OŠ D. Pejačević, Našice PŠ Vukojevci	3	2	3	1	1	1	2	1	4	6	5	3	7	5	1	1	20	17
	UKUPNO	3	2	3	1	5	2	5	1	4	6	5	3	7	5	1	1	33	21
UKUPNO NAŠICE		3	2	3	1	5	2	5	1	4	6	5	3	7	5	1	1	33	21

R. br.	Naziv OŠ	1. razred		2. razred		3. razred		4. razred		5. razred		6. razred		7. razred		8. razred		Ukupno učenika 1.- 8. raz.	
		SPOL		m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
PODRUČJE BARANJE																			
17.	OŠ "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir	2	6	2	5	6	4	1	1	5	4	3	6	6	1	1	6	26	33
18.	OŠ Jagodnjak PŠ Bolman	4	1	2		1	1	1	3		2	3	2		3	1	2	11	14
	UKUPNO	1	3	4		1	2	1	1		2	3	2		3	1	2	7	6
UKUPNO		5	4	6	0	1	3	2	4	0	2	3	2	0	3	1	2	18	20
19.	OŠ Lug PŠ Vardarac					1	1			2	1				1			2	2
	UKUPNO	2				1	1			2	1				1			3	1
UKUPNO		2				1	1			2	1				1			5	3
20.	OŠ Kneževi Vinogradi			1	1			2				1	2	1	3	1	1	6	7
21.	OŠ Popovac PŠ Branjina				2	1			1						1			1	4
	UKUPNO				2	1			1			1			1			2	4
22.	OŠ Darda	7	7	4	3	5	13	8	6	6	6	5	6	9	9	3	7	47	57

23.	OŠ Šećerana PŠ Branjin Vrh PŠ Baranjsko Petrovo Selo	1					1			1							0 2 6	1 0 5	
	PŠ Torjanci	2	1		4	1		1									3	6	
	UKUPNO	3	1		4	1		1	1	1	2	2		1	2	2	2	11	12
24.	OŠ Draž PŠ Duboševica		1							1	1						1 0	1 1	
	UKUPNO		1							1	1						1	2	
25.	OŠ Bilje			2			2					1					3	2	
UKUPNO BARANJA		19	19	15	15	15	23	14	13	14	16	17	16	17	20	8	18	119	140
UKUPNO ŽUPANIJA		32	29	24	22	29	32	26	22	23	29	28	25	25	28	11	24	198	211
		61		46		61		48		52		53		53		35		409	

*Podaci o učenicima romske nacionalnosti u srednjim školama
na području Osječko baranjske županije 2016./2017. školske godine*

Tablica 6.

Red. br.	Srednja škola	RAZRED										Ukupno		
		I.		II.		III.		IV.		m	ž			
		SPOL												m
1.	Obrtnička škola Osijek	2	3	7	2	1							10	5
2.	Medicinska škola Osijek						1						0	1
3.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek			1									1	0
4.	Ekonomska i upravna škola Osijek	1											1	0
5.	Trgovačka i komercijalna škola "Davor Milas", Osijek	1					2						1	2
6.	Strojarska tehnička škola Osijek			1									1	0
7.	Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek	1											1	0
8.	Ugostiteljsko-turistička škola, Osijek				1								0	1
9.	Gimnazija Beli Manastir								1				1	0
10.	Druga srednja škola Beli Manastir	2	4		8	2	6						4	18
11.	Prva srednja škola Beli Manastir	3	1	6		4	1	1					14	2
12.	Srednja škola Donji Miholjac		1			2							2	1
13.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice					1	1						1	1
14.	Srednja škola Valpovo		1	2	1	1							3	2
15.	Srednja strukovna škola Antuna Horvata, Đakovo	1		1			1						2	1
UKUPNO ŽUPANIJA:		11	10	18	12	11	12	2					42	34
UKUPNO:		21		30		23		2				76		

Iz tablica je vidljivo u kojim školama su zastupljeni učenici Romi. Od ukupno 22.003 učenika u osnovnim školama na početku 2016./2017. školske godine kao pripadnici Roma izjasnilo se 409 učenika od I. do VIII. razreda. U svim školama na području naše Županije učenici Romi su integrirani u redovite razredne odjele, dakle nema posebnih škola za Rome, niti tzv. čistih odjela za Rome. Svim učenicima Romima na našem području škole su dostupne pod istim uvjetima kao i ostalim učenicima. Ukoliko je potrebno za njih se organizira prijevoz do škole kao i za ostale učenike.

Od ukupno 409 učenika koji se izjašnjavaju kao Romi 211 su djevojčice, a 198 su dječaci.

Škole s najvećim brojem romskih učenika su OŠ Darda (104), OŠ „Dr. Franjo Tuđman” Beli Manastir (59), OŠ Dore Pejačević Našice (54) i OŠ Jagodnjak (38). Najčešći problemi vezani za učenike pripadnike Roma prema podacima dobivenim iz škola su:

- Nepravovremeno prijavljivanje za upis u školu, posebice u I. razred osnovne škole. Roditelji po pisanom pozivu ne dovode djecu na upis u školu niti na pregled liječniku školske medicine. Djelatnici pedagoških službi škola, u suradnji s djelatnicima Centra za socijalnu skrb, odlaze u domove ovih obitelji radi pravodobnog upisa djece u prvi razred. Slabije znanje hrvatskog jezika u školama se rješava dopunskom nastavom.
- U službenim dokumentima roditelji i učenici se često ne izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine što u konačnici znači trajan gubitak određenih prava koja im na osnovi nacionalne pripadnosti pripadaju tijekom obrazovanja (npr. stipendije).
- Polaskom u školu većina djece nema u potpunosti razvijene radne navike, navike održavanja osobne higijene, samodiscipline i čekanja reda, odnosa prema osobnim i tuđim stvarima, odnosa prema odraslima, a uočavaju se teškoće pažnje i koncentracije na školske zadatke. Predvještine potrebne za školu (predmatematičke i predčitačke vještine) nisu razvijene i usvajaju se tijekom cijelog prvog razreda. Roditelji nisu u mogućnosti pomoći djetetu jer ih veliki broj nema završenu niti osnovnu školu.
- Jedan od problema s romskim učenicima je i veliki broj izostanaka s nastave zbog bježanja s nastave ali i odlaska s obitelji u potrazi za sezonskim poslovima (npr. skupljanje žira ili sekundarnih sirovina). Izricanje pedagoških mjera ovim učenicima nije učinkovito.

Posljednjih godina događaju se pozitivni pomaci u osnovnoškolskom školovanju pripadnika romske nacionalne manjine. Sve više učenika završava osmi razred i upisuje srednju školu. Značajan napredak u učenju i ponašanju romskih učenika ostvarile su škole koje su za svoje učenike uspjele organizirati produženi boravak i zaposliti educirane romske pomagače sredstvima Europske unije (IPA projekti) ili preko projekta udruge Romsko srce. Nažalost, istekom tih projekata više nije bilo natječaja kroz koje bi škole financirale i zaposlile educirane pomagače pa tako 2016./17. školske godine u školama nije bilo niti jednog romskog pomagača.

Od 30 srednjih škola s ukupno 12.045 učenika na početku 2016./2017. školske godine u Osječko-baranjskoj županiji u 15 škola 76 učenika od I. - IV. razreda izjasnilo se kao pripadnici Roma, a što je na razini prošle godine. Od 76 učenika 34 su učenice, a 42 je učenika. Samo njih 25 upisalo se u prvi razred srednje škole temeljem Nacionalnog programa za Rome te su tako stekli pravo na stipendiju.

Škole s najvećim brojem romskih učenika su Prva srednja škola Beli Manastir (16 učenika) i Druga srednja škola Beli Manastir (22). Najviše djece upisuje se u trogodišnja zanimanja te se škole trude u suradnji s romskim udrugama ostvariti što bolju suradnju s obrtnicima koji primaju učenike u okviru praktične nastave. U svojim izvješćima škole navode da je u porastu broj učenika koji završavaju srednjoškolsko obrazovanje (oko 85%). Ostatak prekida školovanje zbog velikog broja neopravdanih izostanaka, gubitka statusa redovnog učenika, odlaska u inozemstvo, maloljetničke trudnoće ili stupanja u brak.

U predškolskom odgoju bilježi se blagi porast djece. Imamo saznanja da je 71 dijete na području Jagodnjaka, Dalja i Bijelog Brda integrirano u redoviti program.

3.2. Aktivnosti Osječko-baranjske županije u sufinanciranju kulturnih i društvenih projekata romskih udruga

Na području Osječko-baranjske županije veliki dio kulturnih aktivnosti odvija se u organizaciji romskih udruga i drugih organizacija civilnog društva koje rade na očuvanju romske tradicije, kulture, običaja i identiteta. U tom dijelu Županija je tijekom 2017. godine sufinancirala projekte kako slijedi :

Subjekt	Iznos	Datum isplate	Svrha
Udruga Romski nacionalni forum	2.000,00 kn	18.05.2017.	Za projekt 14. bal Roma u Dardi
Romsko kulturno umjetničko društvo "Darda"	1.000,00 kn	13.09.2017.	Sufinanciranje sportske opreme
Udruga Roma grada Valpova	1.500,00 kn	21.09.2017.	Sufinanciranje manifestacije Sportsko zabavni susret Roma i prijatelja
Romsko kulturno umjetničko društvo "Darda"	2.500,00 kn	21.09.2017.	Sufinanciranje nabave sportske opreme za školu nogometa
Romsko kulturno umjetničko društvo "Darda"	4.000,00 kn	26.09.2017.	Za troškove prijevoza djece u Bašku
Udruga baranjskih Roma	10.000,00 kn	02.05.2017.	Projekt Volimo učiti
Udruga baranjskih Roma Napredak	7.000,00 kn	02.05.2017.	Za bolje sutra Roma općine Jagodnjak
Udruga Roma grada Belišća - Valpovštine	10.000,00 kn	18.08.2017.	Za projekt Edukacijom do unaprijeđenja položaja
Udruga Roma općine Darda	8.000,00 kn	04.05.2017.	Tradicionalna romska fešta
Zajednica Roma Osječko-baranjske županije	5.000,00 kn	02.05.2017.	Za bolje sutra Roma iz Darde
Ukupno:	51.000,00 kn		

4. PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA DESETLJEĆA ZA UKLJUČIVANJE ROMA U PODRUČJU ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

Romi u republici Hrvatskoj zbog slabije obrazovne strukture i manje uključenosti u formalne oblike rada te specifičnog načina življenja i drugih karakteristika, u većoj ili manjoj mjeri još uvijek trpe posljedice nekadašnje ekonomske, društvene i političke marginaliziranosti.

Siromaštvo među Romima je znatno raširenije nego u drugim skupinama ili društvu u cjelini. Romsko siromaštvo je po svom karakteru često dubinsko i dugotrajno te pogađa gotovo sve aspekte životnog standarda (stanovanje, obrazovanje, zdravlje i slično). Prema podacima iz Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine u prosjeku 13,5% svih korisnika socijalne pomoći u Hrvatskoj proteklog desetljeća bili su Romi, što je činilo oko 50% romske populacije. Točan broj teško je utvrditi iz više razloga, često zbog njihove odluke da se izjasne kao pripadnici neke druge etničke skupine ili kao posljedice negativnih iskustava i distanciranosti većinskog stanovništva, uglavnom zasnovane na stereotipima i predrasudama.

Dana 16. siječnja 2017. godine objavljen je Javni poziv za financiranje programa i projekata udruga od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije za 2017. godinu u kojem su se financirali programi i projekti vezani uz provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma te programi i projekti civilnih udruga romske manjine iz područja unaprijeđenja položaja djece pripadnika romske nacionalne manjine za koje je bilo osigurano 40.000,00 kuna. Pored ovoga, u točki 3.2. Aktivnosti Osječko-baranjske županije u sufinanciranju kulturnih i društvenih projekata romskih udruga navedeni su svi predmetni projekti koji su financirani iz Proračuna Osječko-baranjske županije dok su temeljem navedenog poziva odobrena sredstva za 5 udruga i to kako slijedi:

<i>Red. broj</i>	<i>Naziv i sjedište udruge</i>	<i>Naziv projekta/programa</i>	<i>Iznos odobrenih sredstava (u kn.)</i>
1.	Udruga baranjskih Roma Napredak, Bolman	Za bolje sutra Roma općine Jagodnjak	7.000,00
2.	Udruga baranjskih Roma, Beli Manastir	Volimo učiti	10.000,00
3.	Udruga Roma grada Belišća - Valpovštine, Bistrinci	"Edukacijom do unapređenja položaja romske djece"	10.000,00
4.	Udruga Roma općine Darda, Mece	Tradicionalna romska fešta	8.000,00
5.	Zajednica Roma Osječko-baranjske županije, Darda	Za bolje sutra Roma iz Darde	5.000,00

Iako se u Upravnom odjelu za zdravstvo i socijalnu skrb kod dodjele jednokratnih novčanih pomoći ne evidentira nacionalna pripadnost korisnika, iskustveno se može potvrditi da su u ukupnom broju korisnika pomoći velikim dijelom to pripadnici romske nacionalne manjine. Tijekom 2017. godine jednokratna novčana pomoć dodijeljena je za 2539 korisnika (s posebne pozicije Proračuna ili iz proračunske zalihe).

Budući da je velik broj romskih obitelji u socijalno zaštitnoj potrebi i koristi zajamčenu minimalnu naknadu, korisnici su i prava na ogrjev koji se temeljem rješenja jedinica lokalne samouprave financira iz proračuna Županije. 2017. godine isplaćena su sredstva za 5062 korisnika.

5. PROVEDBA AKCIJSKIH PLANOVA ZA UKLJUČIVANE ROMA U PODRUČJU ZAPOŠLJAVANJA

Hrvatski zavod za zapošljavanje ne prati nezaposlene osobe prema nacionalnosti te se broj nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine procjenjuje prema prebivalištu iz kojih se osobe prijavljuju u evidenciju nezaposlenih osoba, prema uvjerenjima koje traže za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi te poznavanju romskog jezika. Stvaranje baze nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine otežava činjenica što se osobe romske nacionalne manjine različito deklariraju. Iz tog razloga, u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje kontinuirano se prikupljaju potrebni podaci za utvrđivanje točnog broja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine i svakodnevno nadopunjuju baze.

U evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Regionalnog ureda Osijek evidentirano je 740 osoba romske nacionalne manjine, a od toga je 371 žena. Najveći broj nezaposlenih Roma bilježimo na području Baranje tj. u Ispostavi Beli Manastir, ukupno 610 osobe, od toga 309 žena, a što čini više od 80% ukupnog broja nezaposlenih Roma u Osječko-baranjskoj županiji. Slijedi Ispostava Valpovo 96 (žena 44), Donji Miholjac 18 (žena 10), Osijek 14 (6 žena), Našice jedna žena, kao i u Đakovu.

Aktivnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Regionalnog ureda Osijek

Jedan dio Roma ne želi se izjašnjavati o svojoj nacionalnoj pripadnosti. Pozivanjem na pozitivnu diskriminaciju i mogućnosti korištenja programa koje pruža Akcijski plan za uključivanje Roma nastoji se osvijestiti Rome da koriste mogućnosti koje im se pružaju.

Hrvatski zavod za zapošljavanje redovito organizira prezentacije, okrugle stolove i sastanke s predstavnicima Roma, romskim udrugama, predstavnicima lokalne samouprave i lokalnim poduzetnicima kako bi ih informirali o aktivnostima koje će HZZ provoditi u okviru Akcijskog plana te se prezentiraju mjere aktivne politike zapošljavanja s naglaskom na zapošljavanje Roma.

Javni radovi i dalje predstavljaju najviše korištene mjere za zapošljavanje Roma. Inicijatori javnih radova su jedinice lokalne samouprave, a izvođači su ili lokalna samouprava ili civilne udruge. Najveći broj Roma radi na uređenju romskih naselja, uređenju površina koje nisu u redovitom održavanju, uklanjanju divljih deponija, dok manji broj pomaže starijim i nemoćnim osobama. Treba naglasiti da HZZ financira javne radove u 100% iznosu.

U 2017. godini udruge i jedinice lokalne samouprave ponovno su iskazale interes za provođenje javnih radova. Ukupno je bilo zaposleno 229 osoba, najviše s područja Baranje 205 osoba i s područja Belišća 24 osobe.

Do 31.12.2017. bez financijske intervencije HZZ-a, odnosno u realnom sektoru, zaposlen je 31 pripadnik romske manjine, od toga 7 žena. 12 zaposlenih ima završenu srednju školu.

Obrazovna struktura Roma je još uvijek nepovoljna mada se vide pomaci u odnosu na prethodne godine. Oko 70% Roma nema završenu osnovnu školu. Osobito zabrinjava činjenica da je među njima veliki broj mladih osoba. Od ukupnog broja mladih do 30 godina 50% nema završenu osnovnu školu. 55 Roma ima završeno srednje obrazovanje, a samo je jedan visoko obrazovan.

HZZ kontinuirano animira i motivira Rome za završavanje osnovne škole i stjecanje prvog zanimanja. Te aktivnosti se provode ili kroz individualno savjetovanje ili kroz motivacijske radionice, a velik doprinos daju i lokalne romske udruge. Od 2015. godine do danas 150 osoba uključeno je u završavanje osnovne škole. Nakon završetka osnovne škole osobama je omogućeno stjecanje prvog, jednostavnog zanimanja. Trošak školovanja snosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja. HZZ provodi obrazovne programe stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja koji bi nezaposlenim osobama pomogli da se čim prije integriraju na tržište rada odnosno pronađu zaposlenje. Za osobe sa završenom osnovnom školom provode se programi osposobljavanja u kojima se stječu praktične vještine. S obzirom na obrazovanje Roma, oni se uključuju, uglavnom, u programe osposobljavanja. U 2017. 5 Roma je završilo osposobljavanje za jednostavna zanimanja (pomoćni slastičar, pomoćni kuhar, pizza majstor). HZZ provodi i radionice na kojima se radi na motivaciji za traženje posla i uključivanju u svijet rada te pomoć oko pisanja molbi i životopisa. Do 31.12.2017. godine 7 Roma bilo je uključeno u motivacijske radionice, od toga 4 žene.

Struktura nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine prema razini obrazovanja i spolu

UKUPNO		Bez škole i nezavršena osnovna škola		Osnovna škola		SŠ za zanimanja do 3 god. i škola za KV i VKV radnike		SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija		Viša škola, 1. stupanj fakulteta i stručni studij		Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	
Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž
740	371	511	265	173	81	43	18	12	7	-	-	1	-

Struktura nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine prema dobi i spolu

UKUPNO		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		40-44		45-49		50-54		55-59		60 i više	
Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž
740	371	35	20	74	42	59	37	85	44	85	37	98	43	73	38	85	42	89	39	57	29

Zaposleni Romi prema razini obrazovanja i spolu

Ukupno		Bez škole i nezavršena OŠ		Osnovna škola		SŠ za zanimanja do 3. godine za KV i VKV radnike		SŠ za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija		Viša škola, 1. stupanj fakulteta i stručni studij		Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	
Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž
31	7	8	3	10	2	10	2	2	-	-	-	1	-

Zaposleni Romi prema dobi i spolu

UKUPNO		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		40-44		45-49		50-54		55-59		60 i više	
Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž	Uk.	Ž
31	7	1	-	7	2	2	1	6	-	3	-	1	-	6	2	3	-	2	2	-	-

Romi se najviše zapošljavaju u djelatnosti poljoprivrede, građevinarstva, ugostiteljstva i prikupljanja sekundarnih sirovina i to kao poljoprivredni i šumarski radnici, čistači, građevinski radnici, kuhinjski radnici i radnici na razvrstavanju sekundarnih sirovina.

b)

**PRIJEDLOG AKCIJSKOG PLANA
ZA UKLJUČIVANJE ROMA NA
PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE ZA 2018. GODINU**

Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine, između ostaloga, propisano je da je izrada općinskih, gradskih i županijskih akcijskih planova za uključivanje Roma jedna od aktivnosti od posebnog značaja za provedbu mjera Strategije. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima romska nacionalna manjina ostvaruje pravo na izbor vijeća ili predstavnika će na temelju Strategije i njoj pripadajućih/pratećih akcijskih planova izraditi i donijeti lokalne i područne akcijske planove koji će sadržavati prioritetne mjere s nositeljima i rokovima za uključivanje i poboljšanje položaja romske nacionalne manjine na lokalnoj razini, sukladno uočenim specifičnim potrebama i problemima.

U izradi lokalnih i područnih akcijskih planova trebaju biti uključeni svi dionici na lokalnoj razini, a neizostavno vijeća i predstavnici romske nacionalne manjine, romske udruge i članovi/ce lokalnih romskih zajednica.

Tako i Skupština Osječko-baranjske županije svake godine donosi godišnji planski dokument koji, osim planiranja potrebnih mjera i aktivnosti, omogućuje planiranje potrebnih sredstava, kao i odgovarajuću potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Akcijski plan sadrži mjere i aktivnosti u području prostornog uređenja koje su Upravnom odjelu za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode, kao svoje prijedloge, uputile jedinice lokalne samouprave s područja naše Županije u kojima živi veći broj pripadnika Roma.

Nadalje, Plan sadrži mjere zdravstvene zaštite, kao i mjere vezane uz područje kulture predložene od strane nadležnih upravnih tijela Županije. U Proračunu Osječko-baranjske županije, razdjelu Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb, za provedbu Akcijskog plana planiraju se sredstva namijenjena za pomoć u provedbi Akcijskog plana za uključivanje Roma u dijelu koji se odnosi na unaprjeđenje položaja djece pripadnika romske nacionalne manjine. U području kulture provodit će se mjera: Njegovanje elemenata nacionalne kulture Roma.

Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom Vlade Republike Hrvatske određene su i mjere iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, tj. aktivnosti kojima su obuhvaćene nezaposlene osobe romske nacionalnosti, a čime se nastoji utjecati na njihovo što brže uključivanje na tržište rada. Regionalni ured Osijek provodi niz aktivnosti i mjera koje će se nastaviti provoditi i tijekom 2018. godine.

Slijedom navedenoga predlaže se donošenje Akcijskog plana za uključivanje Roma na području Osječko-baranjske županije za 2018. godinu, koji u prijedlogu glasi:

Temeljem članka 30. točka 24. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09. i 2/13.), a u svezi s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na _____ sjednici _____ 2018. godine

AKCIJSKI PLAN

za uključivanje Roma na području Osječko-baranjske županije za 2018. godinu

I.

Ovim Planom se na području Osječko-baranjske županije utvrđuju mjere, aktivnosti, nositelji, rokovi, potrebna sredstva i izvori financiranja za mjere koje će se realizirati u 2018. godini, za područja prostornog uređenja, kulture, zdravstva i socijalne skrbi te zapošljavanja.

II.

U području prostornog uređenja provodit će se sljedeće mjere:

Red. Broj.	Mjere	Nositelji	Potrebna sredstva/kn	Izvori financiranja
1.	BELIŠĆE			
1.1.	Izgradnja doma romske nacionalne manjine u ulici Marka Oreškovića u Bistrincima	Grad Belišće	300.000 kn	Državni proračun Grad Belišće
1.2.	Opremanje doma romske nacionalne manjine u ulici Marka Oreškovića u Bistrincima	Grad Belišće	50.000 kn	Državni proračun Grad Belišće
1.3.	Izgradnja prometnih površina u romskom naselju u ulici Marka Oreškovića u Bistrincima	Grad Belišće	2.750.000 kn	Državni proračun Osječko-baranjska županija Grad Belišće
2.	GRAD VALPOVO			
2.1.	U području prostornog uređenja nema projekata			
3.	GRAD BELI MANASTIR			
3.1.	Rekonstrukcija prometnice u Ulici Petra Berislavića	Grad Beli Manastir	1.850.000,00	Državni proračun
3.2.	Izgradnja zamjenskih stanova za stanare u Ulici Petra Berislavića	Grad Beli Manastir	6.000.000,00	Državni proračun
4.	GRAD OSIJEK			
	Nisu dostavljeni podatci za Akcijski plan			

5.	OPĆINA PETLOVAC			
5.1.	Otkup zemljišta, izgradnja infrastrukture, izgradnja stambenih građevina - naselje Torjanci, Dravska ulica	Republika Hrvatska, Općina Petlovac, komunalna poduzeća i državna uprava	od 6.588.500,00 do 7.420.000,00	Državni proračun
5.2.	Sanacija lokalne ceste u romskom naselju u Torjancima	Općina Petlovac	1.000.000,00	Državni proračun
5.3.	Sanacija lokalne ceste u romskom naselju u Torjancima	Općina Petlovac	200.000,00	Proračun Općine Petlovac
6.	OPĆINA MAGADENOVAC			
6.1.	Rekonstrukcija stambene građevine - naselje Beničanci, K. Tomislava 13	Republika Hrvatska Općina Magadenovac	100.000,00	Državni proračun
7.	OPĆINA BILJE			
7.1.	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju/rekonstrukciju Školske ulice u Vardarcu, koja spaja lokaciju naseljenu Romima (Ružina ulica) s osnovnom školom i glavnom ulicom	Republika Hrvatska Općina Bilje	40.000,00	Državni proračun Proračun Općine Bilje
8.	OPĆINA DARDA			
8.1.	Izgradnja 87 kuća u romskom naselju N.Š.Zrinskog u Dardi;	Općina Darda	25.791.446,24 kn	1. EFRR 2.MRREU
8.2.	Pilot program Kulturni centar Roma (nastavak gradnje)	Općina Darda	1.096.624,60	1. EFRR 2.MRREU
8.3.	Završetak gradnje Kulturnog centra Roma Baranje (pročelje)	Općina Darda	100.000,00 kn	Proračun Općine Darda
9.	OPĆINA PODGORAČ			
9.1.	Izgradnja infrastrukture, rekonstrukcija postojećih građevina (Podgorač, dio Strossmayerove ulice)	Republika Hrvatska Općina Podgorač	250.000,00	Državni proračun
9.2.	Otkup zamjenskih stambenih građevina (Budimci)	Republika Hrvatska Općina Podgorač	100.000,00	Državni proračun
10.	OPĆINA KNEŽEVI VINOGRADI			
10.1.	Legalizacija objekata u Ulici 1. maja u Kneževim Vinogradima	Općina Kneževi Vinogradi	20.000,00 kn	Proračun Općine Kneževi Vinogradi
10.2.	Izrada parcelacijskih elaborata za potrebe formiranja novih čestica	Općina Kneževi Vinogradi	100.000,00 kn	Državni proračun
10.3.	Rješavanje imovinsko pravnih odnosa	Općina Kneževi Vinogradi	100.000,00 kn	Državni proračun
10.4.	Komunalno uređenje javnih površina oko romskog naselja	Općina Kneževi Vinogradi	20.000,00 kn	Proračun Općine Kneževi Vinogradi
11.	OPĆINA JAGODNJAK			
11.1.	Uređenje okolice nekadašnjeg romskog naselja u Bolmanu	Općina Jagodnjak	50.000,00	Državni proračun

III.

U području kulture provodit će se sljedeće mjere:

Red. br.	Mjere	Nositelji	Rok	Potrebna sredstva/kn	Izvori financiranja
1.	Njegovanje elemenata nacionalne kulture Roma	Udruge pripadnika Roma	tijekom 2018. godine	raspodjela po natječaju	Proračun Županije

IV.

U području zdravstva i socijalne skrbi provodit će se sljedeće mjere:

Red. br.	Mjere	Nositelj	Rok	Potrebna sredstva	Izvori financiranja
1.	Programi za Rome i unaprjeđenje položaja djece pripadnika romske nacionalne manjine	Osječko-baranjska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	2018. godina	40.000,00	Proračun Županije

V.

U području zapošljavanja provodit će se sljedeće mjere:

Red. br.	Mjere	Nositelji	Rok	Potrebna sredstva/kn	Izvori financiranja
1.	Povećati zapošljivost romske nacionalne manjine kroz uključivanje u obrazovanje i pripremu za zapošljavanje	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, poslodavci, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje
2.	Osigurati bolju uključenost mladih nezaposlenih osoba romske populacije na tržištu rada, te smanjiti broj mladih osoba bez radnog iskustva	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje
3.	Osigurati bolju uključenost nezaposlenih Romkinja na tržište rada	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, poslodavci, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje

4.	Osigurati bolju zapošljivost i uključenost dugotrajno nezaposlenih Roma i onih kojima prijeti dugotrajna nezaposlenost	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje
5.	Omogućiti uključivanje Roma u program samozapošljavanja	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje
6.	Provoditi kontinuirano istraživanje o mogućnosti zapošljavanje Roma	HZZ Regionalni ured Osijek, udruge Roma, Vijeće romske nacionalne manjine OBŽ	tijekom 2018. godine	iz redovnog financiranja Zavoda	Hrvatski zavod za zapošljavanje

VI.

Ovaj Plan dostavit će se Povjerenstvu za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje 2013. do 2020. godine i Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, a provodit će se nakon što budu osigurana sredstva iz utvrđenih izvora financiranja.

VII.

Ostvarivanje ovoga Plana poticat će i pratiti upravna tijela Županije nadležna za poslove prostornog planiranja, prosvjete i kulture, zdravstva i socijalne skrbi, te Hrvatski zavod za zapošljavanje Regionalni ured Osijek.

VIII.

Ovaj Plan bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

KLASA:
URBROJ:

Predsjednik
Dragan Vulin